

Medzinárodný workshop mladých vedcov o horských chránených územiach

V Kongresovom centre SAV v Starej Lesnej sa v dňoch 16. – 19. mája 2007 uskutočnil medzinárodný workshop s názvom *Horské národné parky a biosférické rezervácie – trvalá udržateľnosť a manažment*. Išlo o ďalší z produktov plodnej spolupráce British Council Slovensko a Slovenskej akadémie vied. Workshop bol určený pre doktorandov a postdoktorandov z Veľkej Británie a Slovenska. Cieľom bolo vzájomne sa oboznámiť s výsledkami výskumov vzťahu človek – príroda v prostredí veľkoplošných horských chránených území v rôznych častiach sveta. Nemenej dôležitým motívom podujatia tohto druhu, ktoré majú spoločný názov INYS (*International Networking for Young Scientists* – Medzinárodné sieťovanie mladých vedeckých pracovníkov), je sprostredkovať vzájomné kontakty s perspektívou budúcej spolupráce, partnerstiev, či dokonca spoločných medzinárodných projektov. To sa na tomto podujatí podarilo nad očakávanie dobre. Spontánny ohlas u účastníkov bol výborný.

Prezentácie boli rozdelené do viacerých tematických blokov (Princípy udržateľného manažmentu národných parkov a biosférických rezervácií, Národné parky a biosférické rezervácie v horských oblastiach, Horské biosférické rezervácie ako špeciálne miesta pre udržateľný život, Budovanie sietí horských chránených území – globálne, regionálne a lokálne výhľady a potenciál), pričom na úvod každého z nich odznela prednáška popredného odborníka v danej ob-

lasti, o. i. riaditeľa Geografického ústavu, doc. Vladimíra Iru a Dr. Igora Lysenka z UNEP WCMC z Cambridge. Hovorilo sa o problémoch spojených s ochranou prírody v Anglicku, Škótsku, Walese, Severnom Írsku, Slovinsku, Pakistane, Švajčiarsku, na Madagaskare a, samozrejme, na Slovensku.

Odbornými garantmi a koordinátormi podujatia boli prof. Martin Price, riaditeľ Centra pre výskum pohorí z britského Perthu a prof. Mikuláš Huba z Geografického ústavu SAV. Na workshope sa zúčastnili tiež popredné osobnosti štátnej ochrany prírody zo Slovenska a zástupcovia mimovládnych

organizácií, ktoré pôsobia v oblasti zapájania verejnosti do riešenia problémov na území národných parkov. Súčasťou podujatia bola návšteva Astronomického ústavu SAV a dve terénne exkurzie do Tatie a podtatranských sídel.

Ako na záver podujatia zdôraznil prof. Price, horské oblasti vo všeobecnosti podliehajú v posledných rokoch zmenám (politickým, ekonomickým, environmentálnym) s ťažko predvídateľnými dôsledkami. Základným predmetom chránených území je ochrana, chránené územia však nemožno izolovať, a preto je potrebná komunikácia, participácia, budovanie partnerstiev, informácie, vedomosti, poznatky, a teda monitoring. Veľmi dôležitou potrebou ľudí žijúcich v chránených územiach je vidieť benefit z ochrany prírody. Viac informácií vrátane výstupov z workshopu <http://geography.sav.sk/mnpblINYS/>

Juraj Beták
Juraj Švajda

Slovníček skratiek programov, organizácií a inštitúcií

ALTER-Net (*Long-term Biodiversity, Ecosystem and Awareness Research Network*) – Medzinárodná sieť na dlhodobý výskum biodiverzity, ekosystémov a vedomia
BioPlatform – Európska platforma pre biodiverzitu
CBD (*UN Convention on Biological Diversity*) – Dohovor OSN o biologickej diverzite
CITES (*Convention on International Trade of Endangered Species of Wild Fauna and Flora*) – Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín

DG (*Directorate General*) *Environment EC* – Generálne riaditeľstvo životného prostredia Európskej komisie
DIVERSITAS (*International Programme of Biodiversity Science*) – medzinárodný program vedy o biodiverzite
DPSIR (*Driving Forces – Pressure – State – Impact – Response*) – tzv. indikátorová správa: hnacie sily – tlak – stav životného prostredia – dôsledky – odozva
EBRA (*European Biodiversity Research Area*) – Európsky priestor pre výskum biodiverzity

- ECNC (*European Centre for Nature Conservation*) – Európske centrum ochrany prírody
- ECONET (*European Ecological Network*) – Európska ekologická sieť
- EEA (*European Environment Agency*) – Európska environmentálna agentúra
- EIONET (*European Environmental Information and Observation Network*) – Európska environmentálna informačná a pozorovacia sieť
- EPA (*US Environmental Protection Agency*) – Americká agentúra pre ochranu životného prostredia
- EPBRS (*European Platform for Biodiversity Research Strategy*) – Európska platforma pre stratégiu výskumu biodiverzity
- ERA (*European Research Area*) – Európsky výskumný priestor
- ESA (*Ecological Society of America*) – Americká ekologická spoločnosť
- ESSP (*Earth System of Science Partnership*) – Celoplanetárny systém vedeckého partnerstva
- ETC/BD (*European Thematic Centre/Biological Diversity*) – Európske tematické centrum pre biologickú diverzitu
- EU (*European Union*) – Európska únia
- EuroMAB – regionálna organizácia medzivládneho programu UNESCO Človek a biosféra v Európe
- FAO (*Food and Agriculture Organization of the UN*) – Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo
- GCP (*Global Carbon Project*) – projekt Globálny uhlíkový cyklus
- GECAFS (*Global Environmental Change and Food Systems*) – Globálna zmena životného prostredia a potravinové systémy
- GIS (*Geographical Information System*) – Geografický informačný systém
- GISP (*Global Invasive Species Programme*) – Globálny program pre invázne druhy
- GMBA (*Global Mountain Biodiversity Assessment*) – Globálny program posudzovania biodiverzity vysokých pohorí
- GWSP (*Global Water System Project*) – projekt globálneho kolobehu vody
- IBOY (*International Biodiversity Observation Year 2001 – 2002*) – Medzinárodný rok pozorovania biodiverzity
- IGBP (*International Geosphere-Biosphere Programme*) – medzinárodný program Geosféra-Biosféra
- IHDP (*International Human Dimensions Programme on Global Environmental Change*) – Medzinárodný program celosvetových zmien životného prostredia s ohľadom na ľudský rozmer
- ILTER (*International Long-term Ecological Research*) – Medzinárodný dlhodobý ekologický výskum ekosystémov na trvalých plochách
- ILTERNET – (*International Long-term Ecological Research Network*) – Medzinárodná sieť pre dlhodobý ekologický výskum na trvalých plochách
- INYS (*International Networking for Young Scientists*) – Medzinárodné sieťovanie mladých vedec-kých pracovníkov
- IPCB (*International Press Centre Biodiversity Research*) – Medzinárodné tlačové centrum pre výskum biodiverzity
- IUBS (*International Union of Biological Sciences*) – Medzinárodná únia biologických vied
- IUCN (*World Conservation Union*) – Svetová organizácia ochrany prírody
- LEAC (*Land and Ecosystem Accounts*) – územné a ekosystémové účty
- LTER (*Long-term Ecological Research*) – dlhodobý ekologický výskum
- LTSER (*Long-term Socio-Ecological Research*) – dlhodobý socioekologický výskum
- MA/MEA (*Millenium Ecosystem Assessment*) – Miléniové posúdenie ekosystémov sveta
- NATURA 2000 – sústava chránených území európskeho významu v EÚ
- NRC (*National Research Council*) – Národná výskumná rada (USA)
- PEBLDS (*Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy*) – Európska stratégia na ochranu biologickej a krajinskej diverzity
- SCOPE (*Scientific Committee on Problems of the Environment*) – Vedecký výbor pre problémy životného prostredia
- SEBI 2010 (*Streamlining European 2010 Biodiversity Indicators*) – projekt indikátorov biodiverzity zameraný na dosiahnutie cieľov r. 2010
- UNEP (*United Nations Environment Programme*) – Program OSN pre životné prostredie
- UNEP/ROE (*United Nations Environment Programme Regional Office for Europe*) – Regionálny úrad Environmentálneho programu OSN pre Európu
- UNEP-WCMC (*World Monitoring Centre*) – Svetové monitorovacie centrum UNEP
- UNESCO – Organizácia OSN pre vedu a kultúru
- UNESCO MAB (*Man and the Biosphere Programme*) – Program UNESCO Človek a biosféra
- UNCED – (*UN Conference on Environment and Development*) – Konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji, Rio de Janeiro, 1992
- WCRP (*World Climate Research Programme*) – Svetový program výskumu klímy
- WSSD (*World Summit of Sustainable Development*) – Svetový summit o udržateľnom rozvoji, Johannesburg, 2002